

การพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ Developing income from silk Products in the Ban Thap Yai Community, Rattanaburi District. Surin Province

ธนวัฒน์ มีสันเทียะ^{1*}

Thanawat Meesanthia¹

¹บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์; Ban Thap Yai, Thap Yai Subdistrict, Rattanaburi District
Surin Province

*Corresponding Author; e-mail : mrthanawat071145@gmail.com

Received : January 30, 2024; Revised : March 29, 2024; Accepted : March 30, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อ การพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์และ 3) เพื่อนำเสนอเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ประชาชนในชุมชนบ้านทับใหญ่ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโรยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด 208 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะของแบบสอบถามเป็นทั้งปลายเปิด และปลายปิดมีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเชิงปริมาณเท่ากับ 0.921 ทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่าที (t) (One Way ANOVA) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชนในชุมชน มีความคิดเห็นต่อระดับแนวทางการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ด้านวัตถุดิบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านกลุ่มผู้ทอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากด้านการลงทุน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากตามลำดับ และสุดท้าย ด้านการจ้างแรงงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ตามประเภท 4 ด้าน ของการพัฒนาทางการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยจำแนกตามสถานภาพบุคคล ได้แก่เพศ อายุ สถานภาพระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มี อายุสถานภาพ อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีระดับแนวทางการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่

ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีเพศและระดับการศึกษา แตกต่างกันมีระดับทางการพัฒนากลุ่มทอผ้าไหมและการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ (Keywords) : การพัฒนา, รายได้, ผลิตภัณฑ์, ผ้าไหม

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the public opinion towards income development from silk product in the community group of Ban Thap Yai, Thap Yai Subdistrict, Rattanakaburi District, Surin Province, 2) to compare the public opinion towards income development from silk product in the community group of Ban Thap Yai, Thap Yai Subdistrict, Rattanakaburi District, Surin Province, and 3) to present the income development from silk product in the community group of Ban Thap Yai, Thap Yai Subdistrict, Rattanakaburi District, using a mixed-method research format combining quantitative and research methods. The quantitative research used a sample group of residents in Baap Yai Subdistrict, Rattanakaburi District, Surin Province, totaling 208 individuals, using a random sampling technique. Questionnaires were used to collect data both open-ended and closed-ended questions, with a questionnaire reliability of 0.921. Hypothesis testing was conducted using One Way ANOVA to analyze variance of statistically significant differences at the 0.05 level. Findings 1. The public opinion towards income development from silk product in the community group of Ban Thap Yai, Thap Yai Subdistrict, Rattanakaburi District, Surin Province, is generally positive. Upon examining specific aspects, it was found that the income development in various aspects including raw materials, weaving groups, investment, and labor hiring were all rated highly. 2. Comparison of public opinion in Ban Thap Yai, Thap Yai Subdistrict, Rattanakaburi District, Surin Province, regarding income development from silk product in the community group revealed significant differences based on demographic factors such as age and monthly income. However, there were no significant differences observed based on gender and education level. Therefore, the initial hypotheses were rejected. These findings provide valuable insights for the development and improvement of income from silk product in the community group of Ban Thap Yai, Thap Yai Subdistrict, Rattanakaburi District, Surin Province.

Keywords : Development, Income, Product, Silk

บทนำ (Introduction)

ปัญหาในด้านการผลิตสิ่งทอ พบปัญหาในด้านการจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้ ปัญหาด้านการจัดหาวัตถุดิบ ปัญหาด้านการแข่งขันกับอุตสาหกรรมทอผ้าที่ใหญ่กว่า ปัญหาด้านเงินทุน และปัญหาด้านปัญหาด้านขาดความรู้วิชาการ ความต้องการด้านการสนับสนุน และส่งเสริมจากรัฐบาล กลุ่มทอผ้าต้องการได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล โดยมีความต้องการใน ด้านการตลาดจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้ มีความต้องการเงินทุนมีความต้องการความรู้ และมีความต้องการด้านอื่น ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ การได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล กลุ่มทอผ้า พบว่าไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล โดยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลในด้านลำดับ ดังนี้ด้านเทคนิคความรู้ใหม่ ๆ ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ด้านการหาแหล่งจำหน่ายราคาของผลิตภัณฑ์ ด้านเงินทุน ด้านกรรมวิธีการผลิต และด้านอื่น ๆ เช่น การตลาด เป็นต้น

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

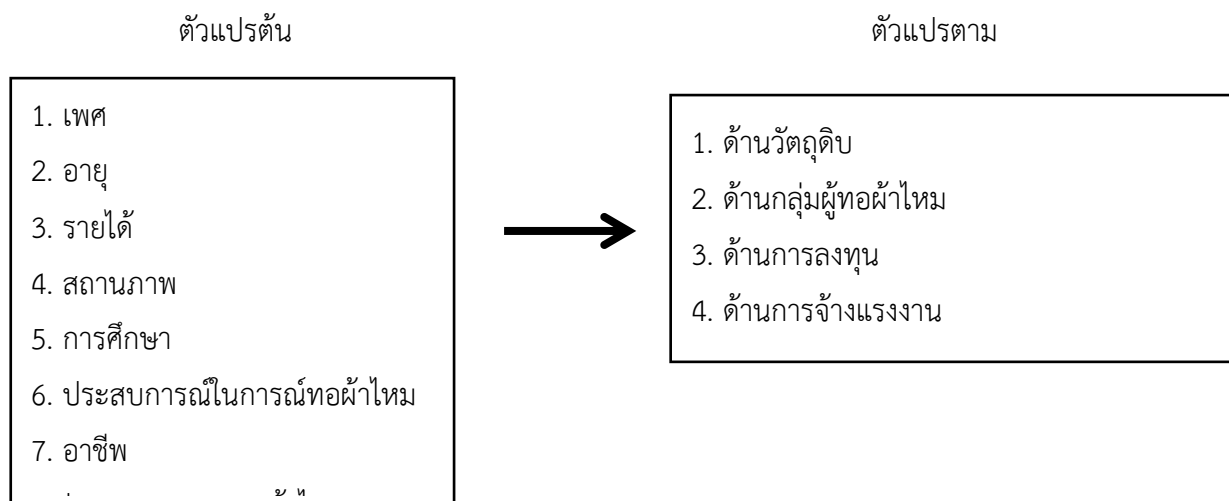
1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อ การพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อนำเสนอเรื่องการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

กรรณิการ์ กมลรัตน์. (2551) ได้ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง ลายผ้าพื้นเมือง จังหวัดสกลนคร ฐานข้อมูลสารสนเทศผ่านเว็บแอปพลิเคชัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) ข้อมูลกับผู้ผลิตลายผ้าพื้นเมืองในจังหวัดสกลนคร 2) ภูมิปัญญาท้องถิ่นลาย ผ้าพื้นเมือง ลายหลัก และสีหลัก สีประกอบ 3) เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการระบบ ฐานข้อมูลสารสนเทศลายผ้าพื้นเมืองผ่านเว็บแอปพลิเคชัน โดยใช้การสัมภาษณ์และแบบสอบถาม กับกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอจาก 17 อำเภอในจังหวัดสกลนครวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า ลายหลักและลายประกอบจะมีควหลากหลายขึ้นอยู่กับความชำนาญของผู้ผลิตและความนิยมของผู้บริโภค สีลายหลักและสีลายประกอบ มีผลผลิตแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่ใช้สีลายหลักและสีลายประกอบที่ตัดกับสีพื้นของผิว และกลุ่มหลักและสีลายประกอบ ที่เป็นสีโทนเดียวกับสีพื้นของผ้า ในการเลือกใช้สีของผ้านั้นขึ้นอยู่กับนิยมของผู้บริโภคที่ใช้อยู่ ผ้าส่วนใหญ่ใช้สีเคมี ในขณะที่บางกลุ่มใช้สีย้อมจากครามและเปลือกไม้ ซึ่งทำให้ลายหลักและลายประกอบเป็นสีขาว เมื่อได้ข้อมูลแล้วจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการบรรยายเชิงพรรณนา นำไปสู่การวิเคราะห์และออกแบบระบบฐานข้อมูลสารสนเทศนำเสนอผ่านเว็บแอปพลิเคชัน

วลัยพร สุพรรณและคณะ. (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การรื้อฟื้นศิลปะการทอผ้าไหมสันกำแพง เพื่อสืบ
ทอดวัฒนธรรมด้วยสื่อพื้นบ้านและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง
จังหวัดเชียงใหม่ วัดอุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการรื้อฟื้นศิลปะการทอผ้าไหมสันกำแพง เพื่อสืบทอด
วัฒนธรรมด้วย สื่อพื้นบ้านและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัด
เชียงใหม่ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาบริบทและการ
เก็บรวบรวมศิลปะการทอ ผ้าไหมสันกำแพงต้องอาศัยการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของปราชญ์ผ้าฝ้ายและผ้าไหม
เจ้าหน้าที่ในพิพิธภัณฑ์ และกลุ่มคนในชุมชนชนสันกำแพงใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้
เกิดความตระหนัก รู้ถึงคุณค่า ความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น จากนั้นจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและพัฒนา
ฐานข้อมูลทางด้านศิลปะการทอผ้าไหมผงโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบเนื้อหาดิจิทัล อาทิเช่น
ภาพเว็บไซต์ w.w.sankamphangsilk.org เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องศิลปะการทอผ้าไหมสันกำแพง และ
จัดกิจกรรมเผยแพร่องค์ความรู้ที่เก็บรวบรวมได้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์
งานนิทรรศการ เป็นต้น ซึ่งผลการดำเนินการวิจัยทำให้เกิดการขับเคลื่อนทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ และ
ชุมชนตำบลสันกำแพง โดยเทศบาลตำบลสันกำแพงได้นำเอาภูมิปัญญาเรื่องการทอผ้าไหมสันกำแพง เข้า
เป็นส่วนหนึ่งของแผนการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง เพื่อสืบทอด อนุรักษ์และศิลป์
วัฒนธรรมของสันกำแพง และช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชนสันกำแพง อำเภอสันกำแพง
จังหวัดเชียงใหม่

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ประชากรในชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรีจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 432 คน โดยแบ่งเป็นคุ้ม

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรในชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 432 ราย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณของ ทาโรยามาเน (Taro Yamane) และการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างน้อยตามสัดส่วนของประชาชน ซึ่งใช้ระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% ที่นัยสำคัญ 0.05 ดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = N \cdot 1 + N(e)^2$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของประชากรตัวอย่างที่ควรสุ่ม

N = จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือขนาดของประชากรทั้งหมด

E = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

ประชากรทั้งหมด เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{แทนค่าสูตร } n &= \frac{432}{1 + (432 \times 0.0025)} \\ &= \frac{432}{2.08} \\ &= 208\end{aligned}$$

ดังนั้นจึงได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 208 ราย

2. เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม(Qualitative Research) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวและเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษา แนวทางการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวและ

เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ แบ่งออกเป็น 3 ตอนประกอบด้วย

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรในชุมชน จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และมีลักษณะคำถามแบบเลือกตอบ(Checklist)

2) ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวและเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์แบบสอบถาม แบบมาตรา

ส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลางน้อย และน้อยที่สุด ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 30 ข้อ

3) ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากลุ่มทอผ้าไหมและเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า(Rating Scale) ที่มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5.หมายถึงเห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึงเห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึงเห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเรื่อง การดอยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนากลุ่มทอผ้าไหมและการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มทอผ้าไหมและการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนากลุ่มทอผ้าไหมและการเพิ่มรายได้ให้กับชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ (QuResearch) มีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมพร้อมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาบูรณาการเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระตามขอบเขตของการวิจัย

2. หลังจากได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมผู้วิจัยนำไปเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือในการสัมภาษณ์ในประเด็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

3. ผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างจากการดำเนินการ การสัมภาษณ์เชิงลึก(In - DepthInterview) ครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ประกอบด้วย

- 3.1 ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน
- 3.2 ผู้ช่วยผู้ใหญ่ บ้านจำนวน 2 คน
- 3.3 กลุ่มผู้ทอผ้าไหม จำนวน 12 คน
- 3.4 ประชาชนในชุมชน จำนวน 5 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวผู้วิจัยโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างซึ่งประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงปริมาณโดยเป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำใน

อันดับท้ายและเป็นประเด็นที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาแนวทางพัฒนากลุ่มทอผ้าไหมและการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดเป็นประเด็นคำถามจากนั้นได้นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับแก้ไขก่อนที่จะนำไปเก็บข้อมูลจริง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจะใช้เวลาไม่นานแตกต่างกันขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่เข้าทำการสัมภาษณ์ว่าผู้ให้ข้อมูลมีความสะดวกในการให้ข้อมูลมากน้อยเพียงใด

6. ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เนื่องจากความน่าเชื่อถือ วิจัยเชิงคุณภาพ ขึ้นอยู่กับตัวผู้วิจัยและข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวิเคราะห์ สุกงศ์ จันทวานิช. (2553) ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีการสามเส้า คือ บุคคล สถานที่ และเวลาที่แตกต่างกัน โดยการควบคุมคุณภาพของการบันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึกอย่างละเอียดและสัมภาษณ์

7. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจัดหมวดหมู่ของเนื้อหา (Category) จากนั้นนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นร่วมหรือประเด็นหลัก (Theme) และอธิบายเนื้อหา (Tex) จากนั้นจึงนำผลการศึกษาที่ได้เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ภายหลังที่มีการอภิปรายผลและเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์

3. กลุ่มเป้าหมาย/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ประชากรในชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรีจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 432 คน โดยแบ่งเป็นคุ้ม

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ด้านกลุ่มผู้ทอผ้าไหม

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 - 0.716 หมายความว่า ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32. - 0.716 หมายความว่า ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 - 0.758 หมายความว่า ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05. - 0.788 หมายความว่า ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 - 0.776 หมายความว่า ระดับมาก

ผลการวิจัย (Research Results)

วิจัยนำข้อมูลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ตามประเภทกิจกรรมศึกษา 4 ด้าน โดยภาพรวมมาดำเนินการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

การพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านวัตถุดิบ	4.07	0.586	มาก
ด้านกลุ่มผู้ทอผ้าไหม	4.24	0.579	มาก
ด้านการลงทุน	4.06	0.899	มาก
ด้านการจ้างแรงงาน	4.30	1.075	มาก
ภาพรวม	4.17	0.574	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อระดับการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17, S.D. = 0.574$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับการพัฒนากลุ่มทอผ้าไหม ด้านการจ้างแรงงาน เป็นด้านที่มีระดับสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30, S.D. = 1.075$) รองลงมา คือด้านกลุ่มทอผ้าไหม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24, S.D. = 0.579$) ด้านวัตถุดิบ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.07, S.D. = 0.586$)ตามลำดับ และสุดท้ายคือ ด้านการลงทุน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06, S.D. = 0.899$)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนในชุมชนที่มีเพศต่างกันมีระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ 4 ด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มผู้ทอผ้าไหมไม่ว่าจะเพศหญิงหรือเพศชายมีความคิดที่จะพัฒนาอาชีพของตนเองให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและอยากปรับปรุง พัฒนาคุณภาพผ้าไหม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิพงศ์ บุญผดุง (2554 : 16) การพัฒนาคุณภาพผ้าไหม หมายถึงการกำหนดแนวทางหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมให้กลุ่มผู้ทอผ้าไหมมีความพอใจ มีรายได้ที่ดี

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนในชุมชนที่มีอายุต่างกันมีระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มผู้ทอผ้าไหมประสบปัญหาด้านการหารายได้ค่อนข้างเหมือนกันส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรือ มีรายได้จากการรับจ้างเล็ก ๆ น้อยภายในชุมชนขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธิณี เหมือนเพชร (2562 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัย พบว่า 1) กลุ่มผู้ทอผ้าไหมไม่สามารถทำงานหารายได้จากแหล่งงาน

ต่าง ๆ ได้เนื่องจากเป็นงานรับจ้างที่ต้องใช้แรงงานและต้องออกไปทำงานภายนอกชุมชน ส่วนใหญ่ กลุ่มผู้ทอผ้าไหมมีรายได้จากอาชีพรับจ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ จากการจ้างงานของลูกหลาน 2) กลุ่มผู้ทอผ้าไหมภายในชุมชนไม่มีอาชีพที่เหมาะสมกับความต้องการกลุ่มผู้ทอผ้าไหมจึงต้องการที่จะมีอาชีพเสริมที่สามารถทำได้ที่บ้าน และต้องการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์ เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มผู้ทอผ้าไหมจะมีรายได้แตกต่างกันเท่าไรก็อาจจะพัฒนาผ้าไหมของตนเองให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ทั้งในด้านพัฒนาอาชีพหรือด้านกิจกรรมภายในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิชยา ประไพภักดิ์ (2560 : 6) ด้านการส่งเสริมอาชีพ หมายถึงกิจกรรมนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มผู้ทอผ้าไหมใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ โดยคำนึงถึงความถนัดและความสนใจรวมทั้งศักยภาพ ของกลุ่มผู้ทอผ้าไหมแต่ละบุคคล มีวิทยากรซึ่งเป็นจิตอาสา หรือ วิทยากรจากหน่วยงานภายนอกเป็นผู้ฝึกอบรม กิจกรรมด้านผ้าไหม

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีระดับการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมแตกต่างกันจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ไม่ว่ากลุ่มผู้ทอผ้าไหมที่มีสถานภาพแตกต่างกันก็มีความคิดที่จะพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ของตนเองและให้ความร่วมมือการมีส่วนร่วมของกิจกรรมในชุมชนเพื่อให้เกิดความสามัคคีช่วยเหลือเอื้อเฟื้อกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาณันท์ ม่วงสกุล (2558 : 104) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม (Participation) ในแนวคิดด้านนี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมให้กลุ่มผู้ทอผ้าไหมมีกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชนและได้มีส่วนร่วมในงาน จะช่วยสร้างให้กลุ่มผู้ทอผ้าไหมและเป็นการสร้างคุณค่าในตนเองให้กับกลุ่มผู้ทอผ้าไหมได้

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีสถานะที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีระดับการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ในด้านวัตถุดิบด้านกลุ่มผู้ทอผ้าไหม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ไม่ว่ากลุ่มผู้ทอผ้าไหมจะมีสถานะที่อยู่อาศัยต่างกันก็ยากให้มีการพัฒนารายได้ด้านต่าง ๆ เช่นด้านแรงใจส่วนบุคคลเพื่อเพิ่มแรงใจทางบวกให้แก่ตัวบุคคล ในการดำเนินซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาวนัสมล บุตรวิเศษ (2563 : 14) คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ หมายถึง การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกเชิงบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเองการรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจและความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง

สมมติฐานที่ 6 ประชาชน ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพ ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันไป จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะยังขาดทุนด้านการผลิตอยู่ทำให้

กลุ่มผู้ทอผ้าไหมบางส่วนมีการหาทุนหรือวัตถุดิบจากธรรมชาติมาไม่เพียงพอหรืออาจไม่คุ้มทุน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัชกร ภัทรพันธุ์ (2562 : บทคัดย่อ) การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลเอกลักษณ์อาชีพ 2) ศึกษากระบวนการส่งเสริมเอกลักษณ์อาชีพแบบมีส่วนร่วม 3) ศึกษาทางเลือกรูปแบบในการส่งเสริมเอกลักษณ์อาชีพ และ 4) เพื่อวิเคราะห์ทางเลือกรูปแบบในการส่งเสริมเอกลักษณ์อาชีพในตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนและส่งเสริมอาชีพโดยตรงจำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบกำหนดค่าระดับคะแนนในการเปรียบเทียบรายคู่ และแบบแสดงความคิดเห็นปลายเปิด การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบรายคู่โดยกระบวนการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำคัญของกระบวนการส่งเสริมเอกลักษณ์อาชีพในตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

วิจัยเรื่องการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะในประเด็นที่สำคัญเพื่อมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ อีกทั้งยังเป็นแนวทางแก่ชุมชน ในการนำไปปรับปรุงและแนวทางการพัฒนาการทอผ้าไหมของชุมชนต่อไป ดังนี้

1.1 ด้านการวัตถุดิบ คือ มีการจัดการอบรมภายในชุมชนเดือนละครั้ง และเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความสามารถบรรยายให้ประชาชนเข้าใจหรือทอผ้าไหมและออกแบบวาดลายผ้าไหมอย่างละเอียด ทุกขั้นตอน มีการแนะนำวัสดุจากธรรมชาติ มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน และบอกคุณสมบัติแต่ละชนิดว่ามีประโยชน์อย่างไรบ้างเพื่อช่วยให้ลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตที่มากขึ้น มีการเลี้ยงไหมชุมชน เพื่อเป็นทุนตั้งต้นในการลงทุน ของประชาชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

1.2 ด้านกลุ่มผู้ทอผ้าไหม คือ มีจัดทำบัญชีเก็บออมเป็นรายเดือน เช็กที่มีรายรับรายจ่ายในการทอผ้าไหม มีการแบ่งการกำไรและต้นทุนไว้เป็นสัดส่วน เพื่อจะได้คำนวณต้นทุนกำไรได้ถูกต้อง เราจะมีตารางรายรับ - รายจ่ายให้กับชาวบ้าน พอชาวบ้านได้รายได้จากการขายผ้าไหม ชาวบ้านจะได้มาบันทึกลงในสมุด พอถึงสิ้นเดือนเราก็จะมีรางวัลให้สำหรับกลุ่มผู้ทอที่ขยันทอผ้าไหม เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับชาวบ้านในการทอผ้าไหม

1.3 ด้านการลงทุน คือ มีการจัดการอบรมภายในชุมชนเดือนละครั้ง และเชิญวิทยากรผู้มาบรรยายให้ประชาชนเข้าใจหรือทอผ้าไหมและออกแบบวาดลายผ้าไหมอย่างต่อเนื่อง มีการแนะนำวัสดุจากธรรมชาติ มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน และบอกคุณสมบัติแต่ละประโยชน์อย่างไรบ้างเพื่อช่วยให้ลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตที่มากขึ้น มีการเลี้ยงไหมชุมชน เพื่อเป็นทุนตั้งต้นในการลงทุน ของประชาชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

1.4 ด้านจ้างแรงงาน คือ คือ องค์กรจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นทางด้านวัฒนธรรมและมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง องค์กรต้องตั้งเป้าหมายและส่งเสริมให้ชาวบ้านของตนมีวัฒนธรรมในที่ทำงานที่สร้างสรรค์ ผลงานจากเหตุให้มีประสิทธิผลมากที่สุด หรือที่โดยทั่วไปแล้วคือการผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมต่าง ๆ นี่จึงเป็นเหตุผลที่ว่าเพราะเหตุใดการทำความเข้าใจวัฒนธรรมองค์กรประเภทต่าง ๆ รวมถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของวัฒนธรรมแต่ละประเภทยังเป็นสิ่งสำคัญ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กิตติชัย สิ้นคง. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง.
- กมลรัตน์ หนองจิ่ง. (2546). *การศึกษาหัตถกรรมผ้าชาวไทยภูเขา ในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- กมลลา กองสุข. (2536). *ผ้าจากกลุ่มลาวครั่ง บ้านกุดจอก ชัยนาท บ้านทับผึ้งน้อย สุพรรณบุรี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- กรุณา เดชาติวงศ์ ณ อยุธยา. (2532). *สิ่งทอไทย*. กรุงเทพฯ: เดอะ รีเบอร์ตอเรอ.
- เกศินี ปายะนันท์. (2547). *ร้อยรสบุผาพัสดราภรณ์*. กรุงเทพฯ: รุณการพิมพ์.
- โกสุม สายใจ. (2540). *สีและการใช้สี*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.

